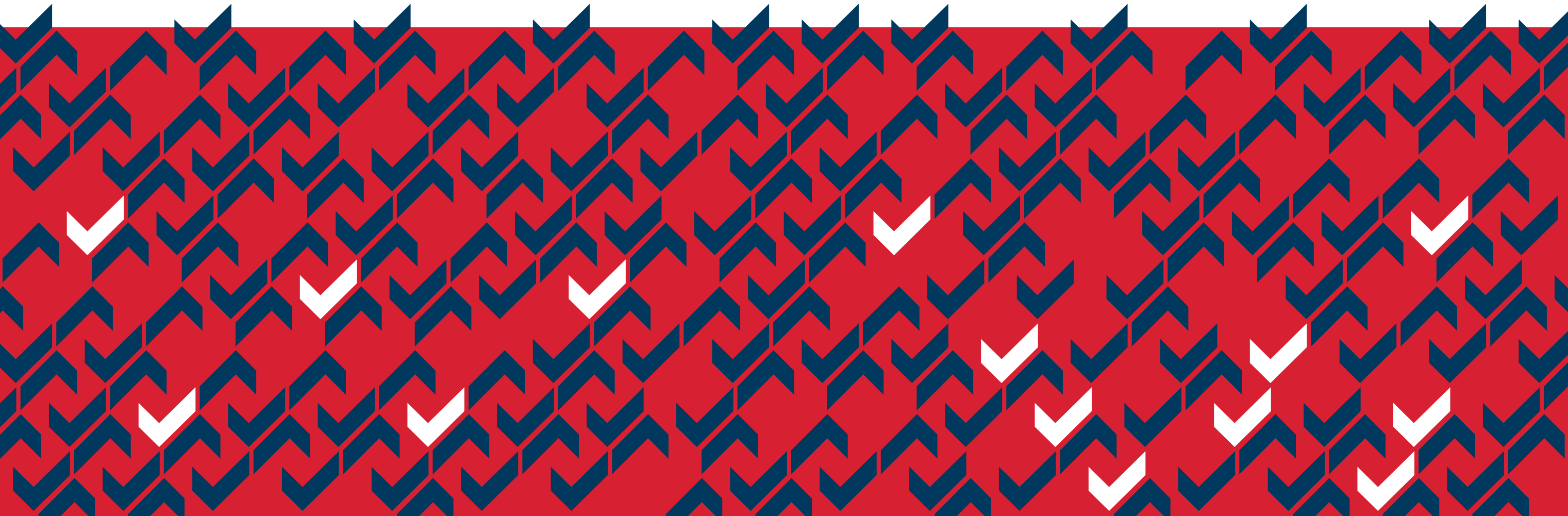

Deu anys

avaluant per millorar
les polítiques públiques

Edició

Coordinació de continguts: **Jordi Miras Llopart**

Textos signats: **Frederic Udina i Marc Balaguer**

Edició i redacció: **Mireia Climent, Núria Comas, Laura Kirchner, Jordi Miras Llopart i Anna Segura**

Disseny gràfic i infografies: **fnil.es - Fran Chávez i Alexis Cumberbatch**

Deu anys avaluant per millorar les polítiques públiques

4

Presentació

Frederic Udina

8

Ivàlua

Deu anys promovent
l'avaluació

14

Aportant

nova evidència

20

Apropant

evidències

22

Acompanyant

els professionals

26

Avançant

en l'ús de l'evidència

30

Ampliant

la comunitat
d'avaluació

34

Mirant endavant

Marc Balaguer

36

Consell Rector i Equip d'Ivàlua

38

Glossari

Contingut

Frederic Udina

President del Consell
Rector d'Ivàlua

Presentació

Ivàlua es va concebre amb la missió de promoure l'avaluació de polítiques públiques entre les administracions públiques catalanes, les entitats sense ànim de lucre que persegueixin finalitats d'interès públic i entre la ciutadania en general.

Per fer efectiva aquesta posada en marxa, Ivàlua es va configurar com a consorci compost per un nombre d'actors vinculats al món de l'avaluació, començant per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona com a les administracions destinatàries i que han de fer ús de les avaluacions, en representació del món del coneixement com és el cas de la Universitat Pompeu Fabra i el Consell Interuniversitari de Catalunya per a donar cabuda de forma extensa al conjunt de les universitats catalanes i finalment amb institucions

representatives de la societat civil, inicialment la Fundació Jaume Bofill i, en posterioritat el Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya com a representant del món empresarial i del treball.

Una dècada és bon moment per fer balanç i també per aixecar la mirada i albirar tot allò que resta per fer; també és bon moment per **deixar constància del perquè ha servit tot allò que hem fet i alhora deixar per escrit els aprenentatges adquirits.**

La tasca d'Ivàlua es pot resumir en aportar metodologia per a la generació d'evidència que serveixi a les administracions i a les persones que hi treballen per millorar la presa de decisions. És amb aquesta lògica i finalitat amb la que s'orienten i es duen a terme els Plans de Treball d'Ivàlua que aprova el Con-

“La tasca d'Ivàlua es pot resumir en aportar metodologia per a la generació d'evidència que serveixi a les administracions i a les persones que hi treballen per millorar la presa de decisions”

sell Rector i que contenen les avaluacions, assessoraments, activitats formatives i de difusió de l'avaluació que es realitzen any rere any.

Des d'aquesta voluntat s'ha treballat per a la promoció de la realització d'avaluacions i en aquest sentit **cal destacar que fins avui en dia s'han realitzat prop de 50 d'avaluacions i un nombre semblant d'assessoraments**, alguns d'ells en sectors d'intervenció pública tan importants com les polítiques d'ocupació, d'educació o de serveis socials.

També s'ha treballat intensament en la millora de les capacitats per avaluar per part de les administracions; així, des de la seva creació fins avui en dia han tingut lloc unes 150 activitats formatives en les que han participat gairebé 2.000 persones.

Amb aquesta lògica d'aportar eines que possibilitin una millor presa de decisions cal destacar sobretot aquelles que han permès que les polítiques siguin més **avaluables**, i aquelles que estan servint per a millorar la presència i l'ús de les avaluacions a les administracions catalanes i al tercer sector.

Finalment, cal destacar la difusió de les evidències derivades d'avaluacions de qualitat, pròpies i alienes, per potenciar el seu ús en el debat polític i social en la presa de decisions pública i com a eina de rendiment de comptes, transparència i democràcia. Amb aquesta finalitat, s'emmarquen iniciatives com el *Què Funciona en Educació?*, la quinzena de guies d'avaluació que han esdevingut un referent avui en dia per a impartir assignatures i continguts relacionats amb l'avaluació a gairebé totes les universitats de Catalunya i també la Jornada *Avaluar per Millorar. Com fer que les avaluacions millorin la presa de decisions* que serveix per celebrar els deu anys de la institució.

“Les avaluacions fetes per Ivàlua han estat una eina amb vàlua inqüestionable com a element de generació de coneixement, d'aprenentatge i de millora de les polítiques”

Avui sabem més coses que fa una dècada, **les avaluacions fetes per Ivàlua han estat una eina amb vàlua inqüestionable com a element de generació de coneixement, d'aprenentatge i de millora de les polítiques.**

També sabem que l'avaluació ha deixat de ser un procés aïllat, esporàdic, justificatiu o anecdòtic. Aquest canvi ha estat sens dubte impulsat per una demanda social de transparència i millora democràtica però volem creure que també la tasca d'Ivàlua hi ha contribuït. De tota manera no es troba encara generalitzada com a pràctica habitual de les administracions i de les entitats del tercer sector i aquest és el gran repte que tenim plegats de cara al futur.

Al llarg d'aquests deu anys moltes persones s'han implicat en la tasca d'Ivàlua. Algunes s'han incorporat més recentment i d'altres

han marxat després d'una bona tasca, algunes en cerca d'altres comeses, altres com a resultat de canvis legals o d'entorn. A totes vull expressar l'agraïment per la feina feta i el reconeixement de la seva contribució per portar Ivàlua fins on està actualment. Les persones canvien i canviaran, però és important i molt satisfactori veure que les institucions evolucionen i continuen en la seva tasca.

El nostre convenciment en la progressiva incorporació de la cultura de l'avaluació de polítiques i en l'ús de l'evidència per a la presa de decisions per part de totes les administracions públiques, i aquelles entitats privades que duen a terme polítiques públiques, ens fa seguir amb empena i energia, malgrat els temps actuals gens fàcils, en l'intent d'acomplir la nostra missió i els objectius marcats.

Ivàlua

Deu anys promovent l'avaluació

Ivàlua neix l'any 2008 amb l'objectiu d'incrementar el nombre de polítiques públiques informades en l'evidència. En aquests deu anys, des d'Ivàlua hem contribuït a estendre la cultura de l'avaluació i a millorar la presa de decisions a través de prop de 50 avaluacions, més de 150 activitats de formació, l'elaboració de recursos metodològics, l'assessorament tècnic i vora 20 jornades enfocades a apropar l'evidència a decisors i gestors de polítiques públiques.

La visió d'Ivàlua: polítiques públiques basades en l'evidència. Treballem per aportar evidència útil i rigorosa i dotar als gestors públics dels coneixements i recursos necessaris per prendre decisions basades en l'evidència.

Les administracions públiques i les entitats del tercer sector social dediquen cada any molts recursos a la posada en marxa de polítiques públiques. Tanmateix, sovint no compten amb els recursos, el temps o l'expertesa per respondre a preguntes com ara si les polítiques que duen a terme responen a una necessitat concreta, si el

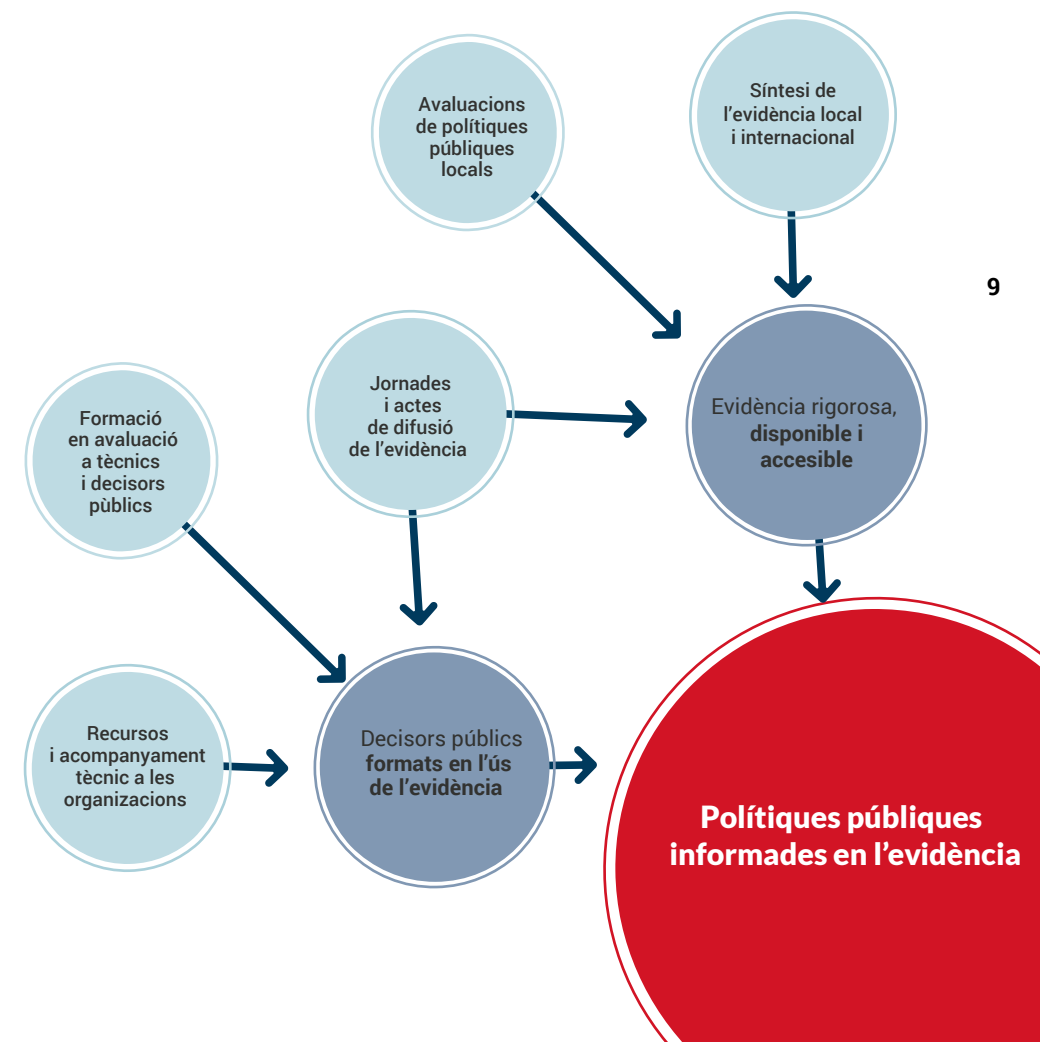
disseny és adient, si estan ajudant a solucionar el problema pel qual van ser dissenyades o si hi ha una millor manera de fer-hi front. Per tant, és necessari que existeixi una comunitat avaluadora que generi aquest coneixement i que proporcioni a les organitzacions evidències que les ajudin a respondre a aquestes preguntes.

Què és l'evidència?

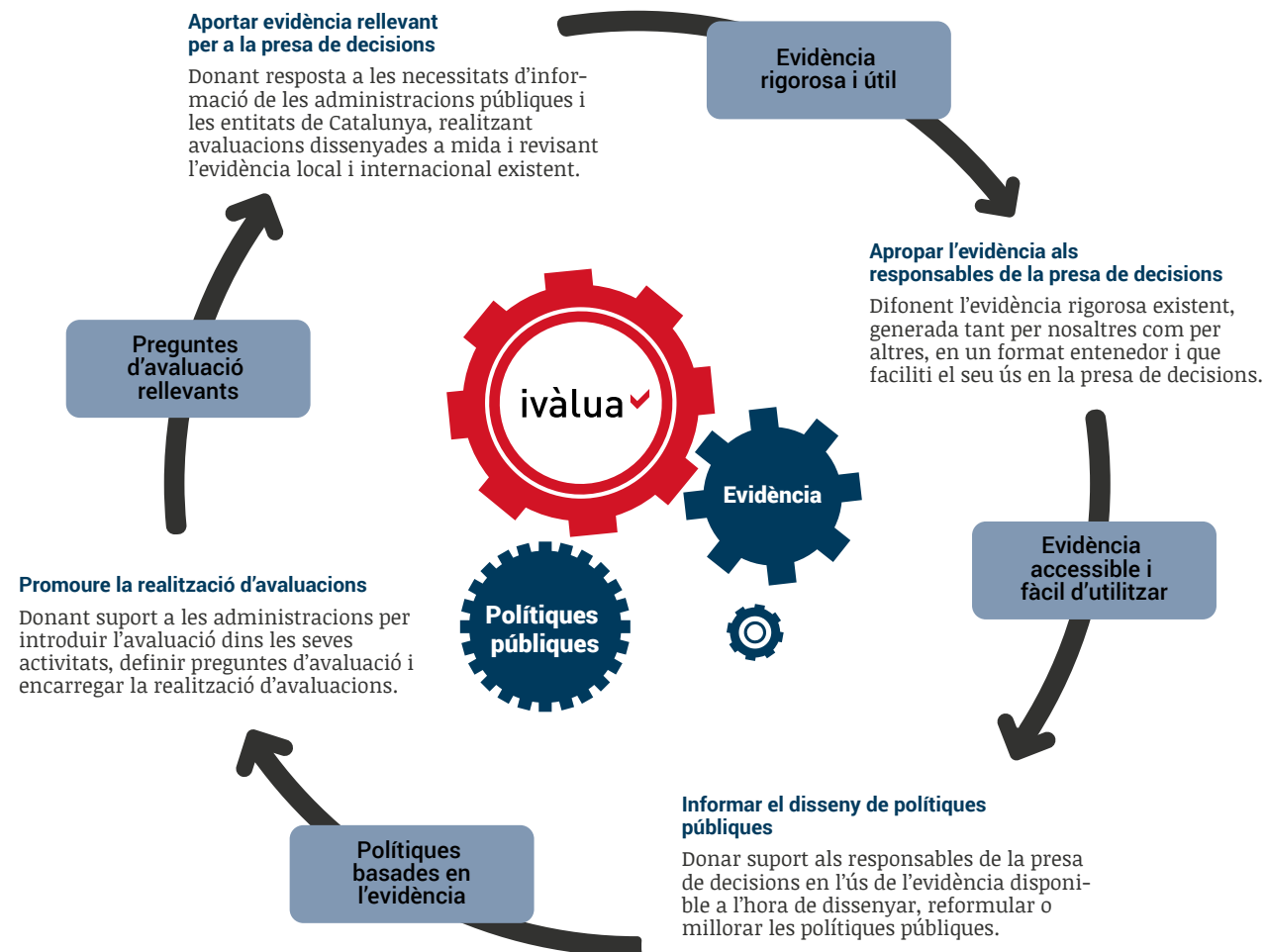
El cos disponible de coneixement que ens garanteix que una creença que tenim és certa. En el nostre cas, el conjunt de resultats que es deriva de respondre a les preguntes d'avaluació que ens plantejem. Per poder parlar d'evidència, cal però que aquesta hagi estat generada amb mètodes rigorosos i sota criteris d'independència.

Com entenem les polítiques públiques?

Com a intervencions o programes impulsats per una administració pública o entitat del tercer sector social orientats a millorar el benestar social.

Cicle de l'evidència i les polítiques públiques

Per facilitar que cada cop es dissenyin més polítiques públiques informades en l'evidència, des d'Ivàlua:

- Realitzem avaluacions de polítiques públiques locals per ajudar a millorar-ne el disseny, la implementació, l'eficàcia o l'eficiència.
- Sintetitzem l'evidència local i internacional per aportar coneixement sobre temàtiques concretes.
- Formem a decisors públics i tècnics de l'administració i les entitats en l'ús de l'evidència per a la presa de decisions, la definició de preguntes d'avaluació i l'encàrrec d'avaluacions.
- Oferim acompanyament i recursos formatius a les administracions públiques i entitats del tercer sector per ajudar-les a incorporar l'avaluació en les seves activitats.
- Organitzem actes i accions de difusió dels resultats d'avaluacions pròpies i de l'evidència internacional per apropar-los als responsables de la presa de decisions i a la ciutadania.

11

El valor afegit d'Ivàlua

- Primera i única institució pública dedicada exclusivament a l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya.
- Equip multidisciplinari d'experts en metodologies d'avaluació de polítiques públiques.
- Relació directa amb les administracions.
- Ampli coneixement del context local i les polítiques públiques que es duen a terme a Catalunya.
- Ús de mètodes qualitius i quantitius.
- Suport d'experts procedents del món universitari i professionals independents.

Som un equip multidisciplinari d'experts en metodologies d'avaluació de polítiques públiques per garantir el rigor de les avaluacions.

Cronograma d'Ivàlua

Sumant per avançar

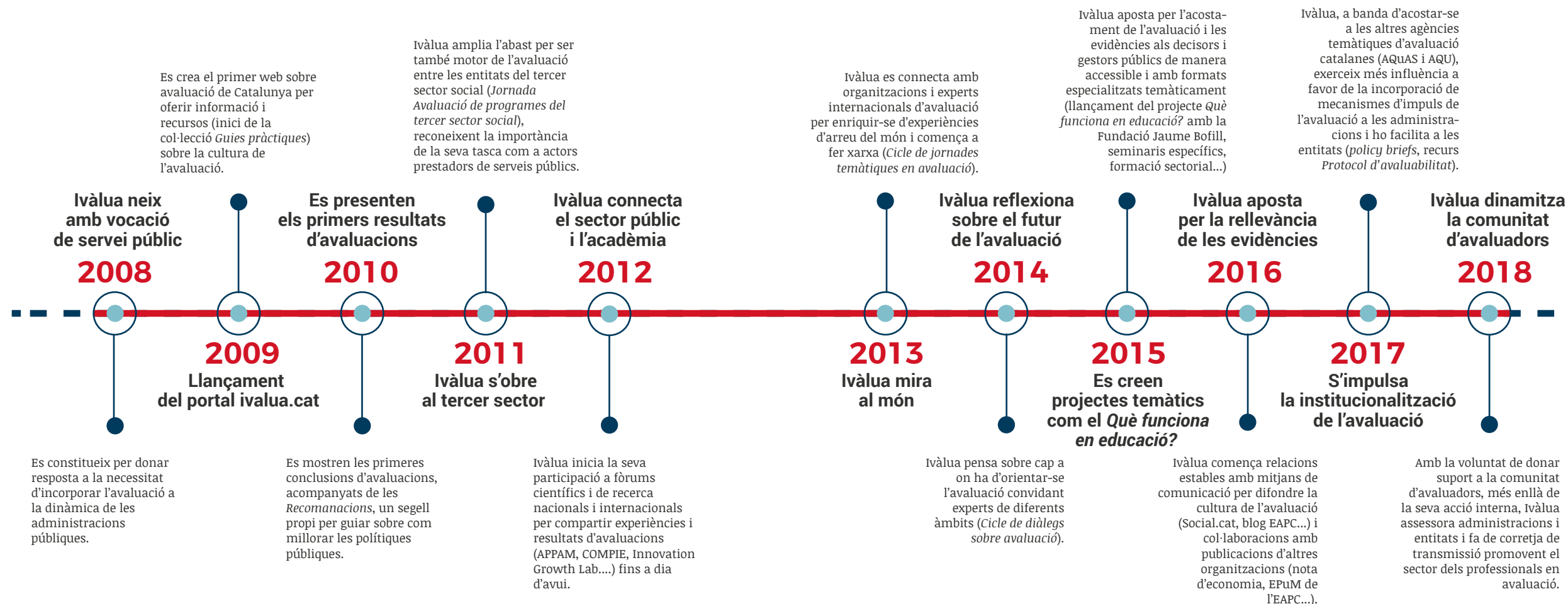
Al llarg d'aquests deu anys hem assolit importants fites en la promoció de l'avaluació i l'impuls d'una comunitat que creu i aposta per l'avaluació com a eina per a millorar les polítiques públiques.

“L'avaluació ens ajuda a reconsiderar la definició d'èxit dels programes i polítiques.”

Ariadna Villegas
Gerent de DINAMIG

“Quant més avaluem, més ens adonem que és imprescindible fer-ho en totes les polítiques públiques que portem a terme.”

Lluís Torrens Mèlich
Director de Serveis de Planificació i Innovació de l'Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona

Aportant nova evidència

“No existeix una avaluació que ens serveixi per resoldre tots els nostres dubtes. Però sí que n’hi ha que ens ajuden a millorar. El repte és trobar la pregunta que ens permeti endegar avaluacions útils.”

Andreu Orte

*Analista al Servei de Planificació i Avaluació.
Diputació de Barcelona*

Des de fa deu anys col·laborem amb les administracions públiques i el tercer sector social per avaluar polítiques públiques que s’implementen a Catalunya amb l’objectiu de millorar-les, contribuint a incrementar així el benestar de la ciutadania.

Ens reunim amb les organitzacions per establir preguntes d’avaluació que responguin a inquietuds que tenen respecte el seus programes i els dissenyem una avaluació a mida.

Mitjançant les avaluacions, aportem evidència rigorosa generada en el nostre context per ajudar als decisors polítics i als gestors de polítiques públiques a prendre decisions informades sobre com millorar el disseny, la implementació o l’efectivitat de les polítiques.

Per fer-ho, ens reunim amb les organitzacions per establir preguntes d’avaluació que responguin a inquietuds que tenen respecte el seus programes. Un cop definides, dissenyem cada avaluació a mida, tenint en compte la informació disponible, la maduresa de la política pública i la capacitat de l’entitat per fer ús de l’evidència que en resulti.

Avaluació de les necessitats

Quin abast té la problemàtica que volem abordar i quins recursos necessitem per fer-ho?

Pobresa energètica | Hem quantificat que la pobresa energètica afecta com a mínim al 7.5% de les llars catalanes, i que per fer-hi front s’han de complementar els ajuts financers amb mesures enfocades a millorar l’eficiència energètica del parc d’habitatges i apoderar als consumidors.

Habitatge | Hem estimat que a Catalunya el 2013 hi havia entre 31.800 i 43.500 habitatges buits de propietat de les entitats financeres, i que un impost sobre aquests habitatges no és suficient per a què les entitats financeres els posin a lloguer. A més, caldria promoure acords entre les entitats financeres i les administracions públiques per facilitar que es destinin a lloguer social.

Avaluació del disseny

La política pública que proposem és coherent pel que fa a la problemàtica que vol abordar, els recursos que utilitza, les activitats que planteja i els impactes que espera?

Inserció social | L'avaluació del disseny del Programa Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció per millorar l'encaix entre l'ajut i els objectius de garantia d'ingressos i inserció laboral, ha permès ajustar l'equilibri entre protecció econòmica i incentivació laboral, i ha informat al disseny de l'actual Renda Garantida de Ciutadania de Catalunya.

Hidro-vulnerabilitat | L'avaluació del disseny del Fons de Solidaritat de l'Aigua d'AGBAR va portar a la identificació de potencials canvis en l'ajut que podien millorar el grau de protecció de les famílies amb problemes econòmics per fer front a les despeses derivades del consum d'aigua que han estat incorporats en versions posteriors del programa.

Avaluació de l'impacte

La política pública que estem implementant està sent efectiva per canviar la situació insatisfactòria per la qual va ser dissenyada?

Fracàs escolar | Gràcies a l'avaluació d'impacte dels programes Èxit curs i Èxit estiu sabem que, en un context d'alta repetició i fracàs escolar com el català, el reforç escolar, tant en horari extraescolar com durant les vacances d'estiu, ajuda als alumnes a aprovar més assignatures i augmenta la seva probabilitat de passar de curs.

Inserció laboral | L'avaluació d'impacte del programa Mobilitza't Mobile implementat a Barcelona demostra que donar formació enfocada a la creació d'un perfil i una xarxa professional en un sector emergent com el sector Mobile a joves que ni estudien ni treballen augmenta la inserció laboral dels participants i la qualitat dels contractes que obtenen.

Avaluació de la implementació

Com està funcionant a la pràctica la implementació de la política pública que gestionem o de la que en som responsables?

Sensellarisme | L'avaluació de la implementació del programa pilot Primer la Llar a Barcelona ha permès detectar aspectes a millorar, com el procés de cerca, preparació i gestió dels habitatges, així com fortaleces de la política, com l'impuls d'una comunitat d'entitats que treballen sota aquesta filosofia, oferint informació clau de cara al disseny de futures edicions.

Exclusió residencial | L'avaluació de la implementació del Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge de la Diputació de Barcelona ha permès detectar vies per augmentar la utilització del servei per part de la població objectiu i fomentar que les persones usuàries hi arribin quan la problemàtica d'habitatge és encara incipient i per tant les probabilitats d'èxit són majors.

Avaluació econòmica

Atesos els recursos disponibles per destinar a la problemàtica, és aquesta política pública la millor manera d'utilitzar-los?

Salut i qualitat de vida | Mitjançant una avaluació econòmica de l'Impost sobre Begudes Envasades, veurem com d'eficient és aquest impost a l'hora d'aconseguir millores de salut derivades de la reducció en el consum de sucre.

Inclusió social | A partir de l'avaluació econòmica del programa pilot del Suport Municipal d'Inclusió de Barcelona, aportarem evidència per respondre si, donats els recursos disponibles per combatre l'exclusió social a la ciutat, aquest model és més eficient que l'alternativa de donar ajuts puntuals a través de serveis socials a persones en situació d'emergència.

“Els indicadors són com el quadre d’instruments d’un vehicle, però l’avaluació és com aixecar el capó del vehicle i esbrinar què passa i com solucionar-ho. L’avaluació és coneixement.”

Jordi Baños

Cap de l’Àrea d’Avaluació Econòmica de Polítiques Públiques.
Departament de la Vicepresidència i d’Economia i Hisenda.
Generalitat de Catalunya

“Primer la Llar i la seva avaluació obren una nova línia de treball per afrontar la problemàtica del sensellarisme. El valor afegit d’aquesta manera de procedir és que l’ampliació d’aquest programa en anys subsegüents es podrà portar a terme basant-se en l’evidència empírica.”

Carme Fortea

Cap del Departament d’Atenció a Persones Vulnerables.
Ajuntament de Barcelona.

Les avaluacions d’Ivàlua

A Ivàlua treballem per a què l’hàbit d’introduir l’evidència en el disseny i la millora contínua de les polítiques públiques no es limiti a aquells sectors que tradicionalment han tingut més proximitat amb l’avaluació, sinó que s’estengui a tots els sectors.

Per tant, aquests deu anys hem treballat amb diferents departaments de les administracions públiques catalanes i entitats del tercer sector social per construir un cos d’evidència rigorosa i multisectorial a través de la realització de 49 avaluacions.

Això ha significat que durant els anys d’activitat d’Ivàlua, un conjunt de polítiques públiques a les quals es dedica un volum important de recursos públics hagin estat analitzades des de l’òptica de l’avaluació per buscar maneres de millorar-les i incrementar la seva contribució al benestar de la ciutadania.

De manera global, les avaluacions dutes a terme per Ivàlua han buscat la manera de millorar polítiques públiques que suposen un pressupost global de prop de 2.400 milions d’euros i vora 1,4 milions d’usuaris durant aquests anys.

Aprenentatges

Polítiques públiques més avaluable

Per augmentar la riquesa i la utilitat de les avaluacions, hem d’apostar per millorar l’avaluabilitat de les polítiques públiques, mitjançant la definició d’indicadors rellevants, adequant bases de dades o fent petits canvis en el disseny, abans de tirar-les endavant.

Formulació conjunta de preguntes

Per realitzar avaluacions rellevants, hem de definir les preguntes d’avaluació conjuntament amb l’entitat que la demana, comptant amb la participació de tots els agents clau i tenint en compte els propòsits d’ús de l’avaluació.

Avaluar per millorar

Per aconseguir que l’avaluació sigui assumida com un procés d’aprenentatge, cal que mantinguem una relació estreta amb els responsables de la política avaluada.

Apropant evidències

“Gràcies a Ivàlua hem començat una revolució cultural en el sector educatiu: respondre als reptes amb evidències”

Ismael Palacín
Director de la Fundació Jaume Bofill

La utilitat de fer avaluacions es veu molt reduïda quan els resultats que se'n deriven no són accessibles per aquells que els poden fer servir. Per tant, des d'Ivàlua treballem per apropar l'evidència a gestors i decisors públics, tècnics de l'administració i les entitats del tercer sector social i a la ciutadania en general.

Per això, posem especialment atenció en elaborar recursos i eines que sintetitzin els resultats de les avaluacions i l'evidència en formats propers, entenedors i que facilitin el seu ús per la presa de decisions.

Ivàlua treballa per presentar els resultats de les avaluacions i l'evidència en un format entenedor.

Policy briefs

Estem redactant *policy briefs* que resumeixen els principals resultats i recomanacions que es deriven de les avaluacions realitzades per Ivàlua.

Repositori d'avaluacions

En col·laboració amb la Universitat Pompeu Fabra, estem construint un repositori d'avaluacions fetes a Catalunya.

Nou web

Estem dissenyant un nou web més intuïtiu i amb un enfocament temàtic per facilitar l'accés a l'evidència disponible dels usuaris de diferents sectors.

Revisions d'evidència

Produïm revisions breus d'evidència i revisions de literatura per identificar què funciona en diferents àmbits per contribuir a solucionar problemàtiques socials a les que els poders públics han de donar resposta.

Què funciona?

Les iniciatives *Què funciona?* pretenen identificar les intervencions més efectives en àmbits temàtics concrets de les polítiques públiques i posar-les a l'abast dels decisors públics i dels professionals que les dissenyen i implementen.

El projecte *Què funciona en educació?*, que duem a terme en col·laboració amb la Fundació Jaume Bofill, té per objectiu revisar les evidències generades sobre àmbits clau de la política o pràctica educativa, com per exemple el lideratge educatiu o el desenvolupament d'habilitats socioemocionals a l'aula. En el marc d'aquest projecte organitzem seminaris amb actors la comunitat educativa responsables del disseny d'intervencions per contextualitzar els resultats i debatre al voltant de les seves implicacions en el context català.

Aprenentatges

Difondre el resultat de les avaluacions

Per incrementar la utilitat i la rellevància de les avaluacions cal oferir a gestors i decisors públics els principals aprenentatges i recomanacions pràctiques que se'n deriven en un format entenedor i de fàcil accés.

Destil·lar l'evidència disponible

Identificar, valorar i interpretar l'evidència disponible és una tasca molt intensiva en temps. Per tant, cal donar aquesta feina feta als decisors públics, seleccionant l'evidència fidedigne i sintetitzant-la.

Adoptar un enfocament temàtic

La creació de projectes sectorials, com ara el *Què funciona en educació?*, facilita l'apropament de l'evidència sobre un àmbit en concret a la comunitat i les persones responsables de la presa de decisions en el sector en el que treballen.

Acompanyant a professionals

“Per millorar la capacitat de resposta de les organitzacions públiques convé desplegar noves competències, i treballar en el camp de l'avaluació de polítiques públiques és un repte ineludible per reforçar la intel·ligència institucional.”

Miquel Salvador

Professor titular. Universitat Pompeu Fabra

Des d'Ivàlua portem deu anys formant i acompanyant a decisors públics i tècnics de l'administració pública i entitats del tercer sector per a què incorporin l'avaluació entre les seves activitats habituals i facin ús de l'evidència disponible a l'hora de dissenyar, reformular o millorar les polítiques públiques.

La nostra formació té un enfocament pràctic, amb l'interès d'aconseguir que les persones que la reben puguin transferir aquest coneixement als projectes que gestionen.

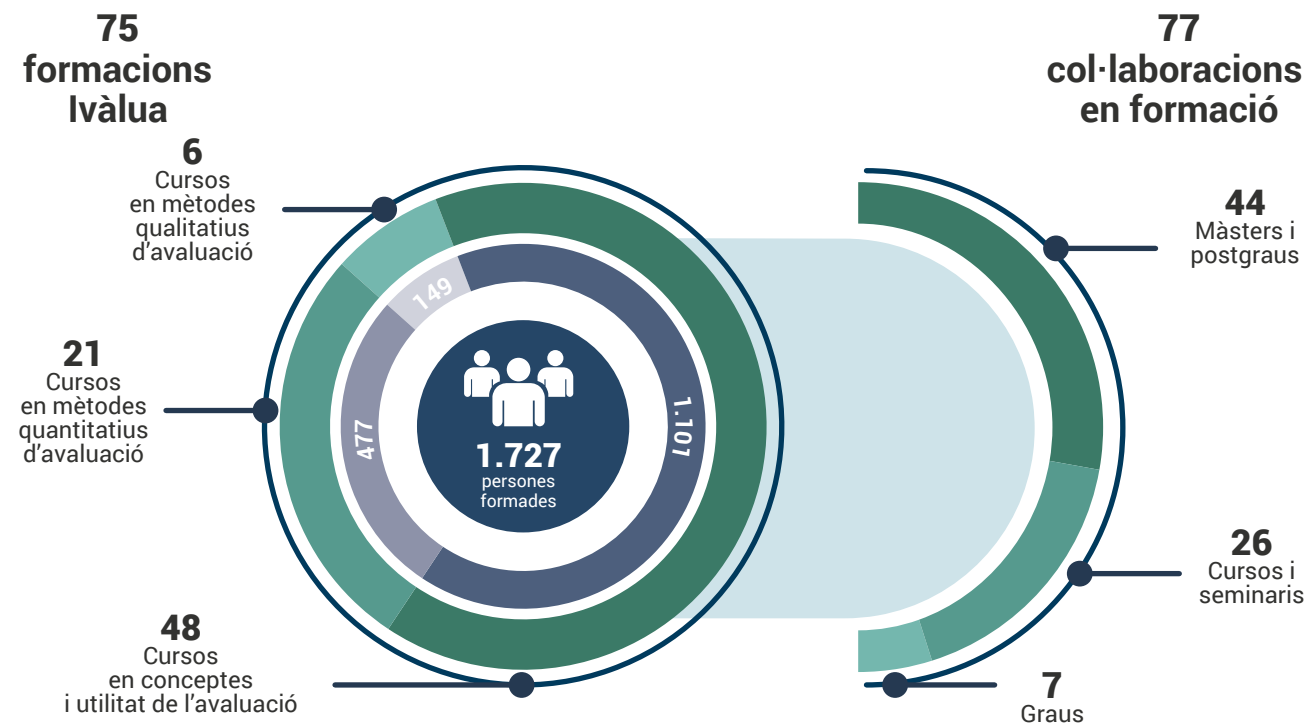
“Les persones que treballem a l'Administració sí que hem incorporat l'avaluació en major o menor mesura, però no sempre ho fem de manera sistemàtica, i encara no la utilitzem prou com a eina de decisió.”

Eulàlia Pla

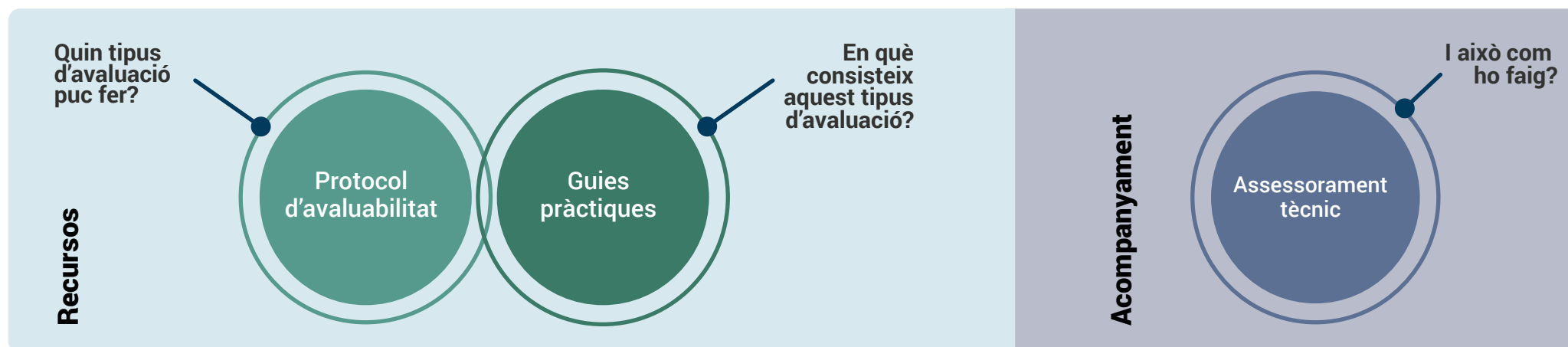
Escola d'Administració Pública de Catalunya

Formació en avaluació

- Formació en conceptes i utilitat de l'avaluació orientada a capacitar als gestors públics en l'ús de l'evidència i la incorporació de l'avaluació.
- Formació en metodologies quantitatives o qualitatives orientada a aportar coneixements tècnics a professionals.
- Col·laboracions en formació amb altres institucions impartint mòduls sobre avaluació a màsters, postgraus, graus, cursos i seminaris.

Facilitant recursos i ajudant a utilitzar-los

Assessoraments

Des d'Ivàlua també oferim un servei d'assessorament tècnic a les entitats interessades en avaluar, que no compten amb l'expertesa per fer-ho de manera autònoma. Aquests assessoraments poden prendre la forma de sessions amb els tècnics de l'entitat, reunions regulars per detectar finestres d'oportunitat per fer avaluacions o millorar l'avaluabilitat de la política, seminaris temàtics enfocats a plantejar avaluacions sobre una política concreta o el desenvolupament d'eines i materials de suport per facilitar la incorporació de l'avaluació en el si de l'organització.

25

Recursos sobre avaluació

A Ivàlua també posem a disposició de decisors i tècnics recursos sobre avaluació.

El **protocol d'avaluabilitat** és una eina, dirigida a professionals que es plantegen emprendre una avaluació, pensada per fer una anàlisi inicial sobre l'avaluabilitat d'una determinada política i a partir d'aquí decidir si és convenient dur a terme una avaluació i, en el cas que sigui així, determinar de quin tipus.

Les **guies pràctiques** són recursos metodològics que expliquen quins són els diferents tipus d'avaluació i què s'ha de tenir en compte a l'hora de dissenyar-ne una. Fins ara, hem editat una quinzena de guies sobre els diferents tipus d'avaluació, així com per àmbits sectorials específics (polítiques actives d'ocupació, educació, tercer sector, justícia i serveis socials).

Aprentatges

Un concepte, un exemple

Cal adoptar una docència pràctica i adaptada a la política pública, amb un llenguatge planer i entenedor, a partir d'exemples i casos que parteixin de la realitat dels participants.

De la formació a l'avaluació

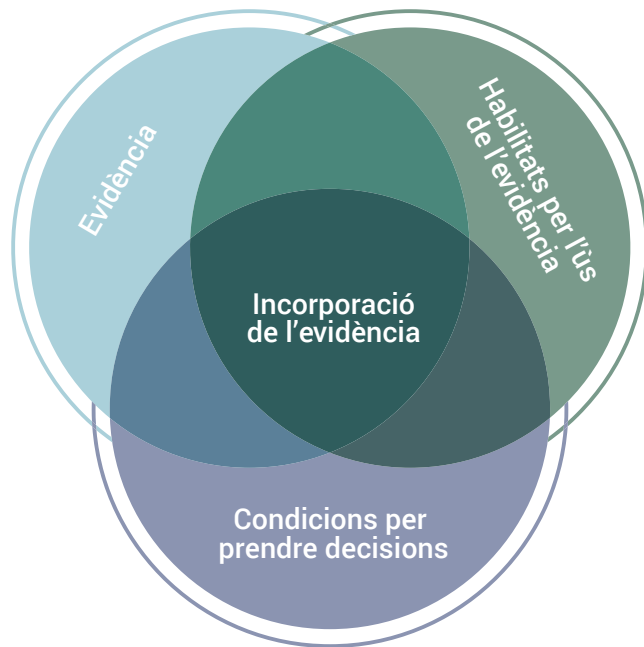
Promoure la participació en una activitat formativa de persones de diferents departaments o àrees amb responsabilitats diverses dins una mateixa política contribueix a una major conscienciació sobre la necessitat d'avaluar.

Assessorar per garantir l'èxit de l'avaluació

Les activitats a mida i de curta durada molt focalitzades a les problemàtiques que es pretenen avaluar són essencials per adquirir coneixement i la viabilitat futura de les avaluacions.

Avançant en l'ús de l'evidència

Des d'ivàlua treballem per a què cada dia hi hagi més institucions, organitzacions i persones a Catalunya que tinguin coneixements a l'hora de prendre decisions sobre com utilitzar els recursos públics i l'evidència disponible per dissenyar millors polítiques públiques.

La feina feta ha conduït a que l'avaluació estigui cada cop més present en el funcionament de les organitzacions.

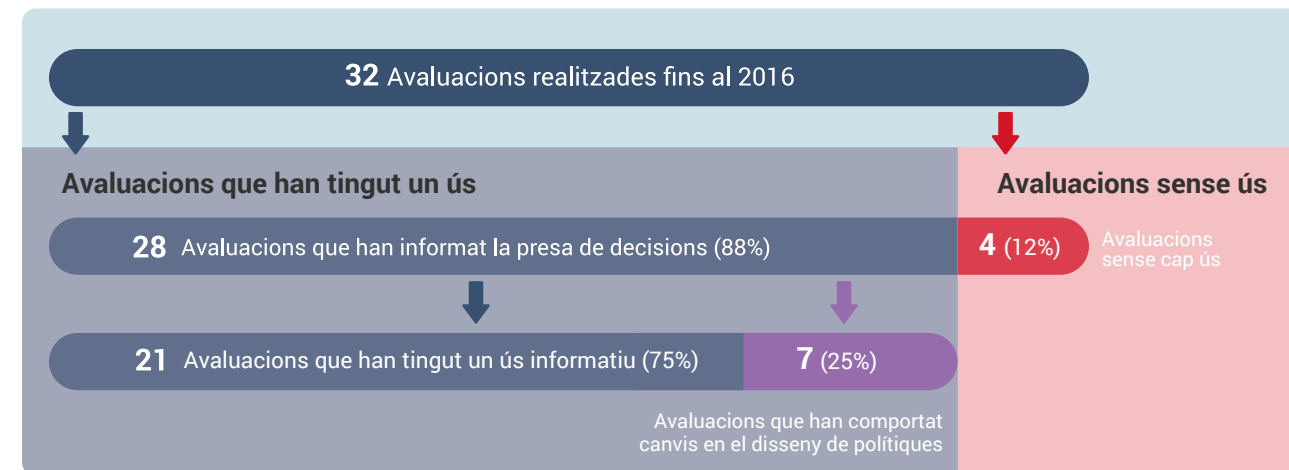
"Inserir l'instrument d'avaluació a l'organigrama administratiu és decisiu per a la virtualitat de les seves recomanacions."

Guillem López-Casasnovas

Catedràtic d'Economia. Universitat Pompeu Fabra

Per a què aquest treball es faci efectiu, cal garantir que:

- L'evidència estigui fàcilment accessible als decisors públics.
- Els decisors públics entenguin els beneficis que comporta dissenyar polítiques públiques informades en l'evidència.
- L'avaluació serveixi per redissenyar, adaptar, estendre o no continuar les polítiques públiques.

La feina feta durant aquests anys ha conduït a què, a poc a poc, l'avaluació estigui cada cop més present en el funcionament de les administracions públiques i les entitats sense ànim de lucre de Catalunya.

Concretament, el 88% de les avaluacions ja finalitzades han informat processos de decisió política, i dins d'aquestes, el 25% han comportat l'adopció de canvis concrets en el disseny de les polítiques públiques.

Casos d'ús de l'evidència

Incidència en els debats sobre quines problemàtiques abordar i des de quins enfocaments

Salut | El Departament de Salut ha optat per impulsar una avaluació del programa Activa't per la Salut Mental abans de decidir si incloure'l a la cartera de serveis, amb l'objectiu d'obtenir informació rellevant que permeti prendre aquesta decisió fent ús de l'evidència.

Ocupació | Les avaluacions dels programes COPEVO i 7 comarques han contribuït a la concertació de l'estratègia d'ocupació i desenvolupament local dels Serveis d'Ocupació de Catalunya.

Influència en el procés de presa de decisions sobre com dissenyar i millorar les polítiques públiques

Ajuts socials | L'avaluació de la convocatòria de 2015 del Fons d'Ajuts d'Emergència Social per a infants menors de 16 anys de l'Ajuntament de Barcelona ha servit per a què en convocatòries posteriors de l'ajut es millori la difusió amb l'objectiu d'arribar a més gent, es facin canvis per millorar la focalització i s'ampliïn els conceptes de despesa permesos a les famílies.

Teleassistència | L'avaluació del Servei Local de Teleassistència Domiciliària de la Diputació de Barcelona ha propiciat el disseny i la implementació d'un protocol de valoració de necessitats dels potencials usuaris per a millorar la selecció de beneficiaris, permetent així que el servei sigui adreçat a les persones que més el necessiten.

Incorporació de la cultura de l'avaluació al funcionament de les organitzacions

Acord normatiu | Mitjançant Acord de Govern, la Generalitat de Catalunya va introduir el 2011 el requisit d'elaborar un informe d'impacte econòmic i social, el qual inclou una avaluació econòmica, per qualsevol proposta de política pública amb un impacte pressupostari superior als 10 milions d'euros.

Formació en avaluació | El conveni subscrit entre l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i Ivàlua ha suposat un gran pas endavant en la institucionalització de l'avaluació, ja que ha comportat la introducció de la formació en avaluació als diferents nivells de l'administració, des dels tècnics fins als directius públics.

Aprenentatges

Compartir el coneixement és clau

Els aprenentatges d'una avaluació poden ser útils també per a polítiques similars. Per tant, cal que aníem a les entitats a disseminar públicament els resultats principals de les avaluacions.

El lliurament de l'informe no és el final

Per afavorir l'ús de l'evidència generada, cal que establim un canal obert de comunicació amb l'entitat més enllà de la finalització de l'avaluació.

L'avaluació com a peça del disseny

Per afavorir que l'evidència sigui utilitzada, cal incorporar l'avaluació des del disseny de la política.

“Les polítiques arriben als que haurien d’arribar? L’avaluació de la implementació ens ajuda a respondre aquesta pregunta”

Xavier Ballart

*Catedràtic de Ciència Política i Administració.
Universitat Autònoma de Barcelona*

El món acadèmic i de la recerca

Les universitats i els centres de recerca estan generant contínuament noves evidències i coneixements que poden ajudar a informar el disseny de polítiques públiques amb rigor i independència.

A més, des d’Ivàlua volem agrair-los la seva disposició a assessorar-nos en el disseny i el desenvolupament dels nostres projectes d’avaluació, ja que ens ajuda a seguir millorant.

Organitzacions que es capaciten en avaluació

Si volem que l’avaluació formi part del funcionament natural de les administracions públiques i les entitats que implementen programes socials, necessitem que decisors públics i tècnics incorporin l’avaluació en el seu dia a dia.

Per això és important el rol en la promoció de l’avaluació de totes aquelles organitzacions que incorporin la formació en avaluació en el si dels seus equips, ja que això permet que cada vegada hi hagi més persones capacitades per fer ús de l’evidència disponible a l’hora de dissenyar, reformular o millorar les polítiques públiques.

Organitzacions que avaluen les seves polítiques

Per generar noves evidències, és imprescindible que hi hagi administracions públiques i entitats del tercer sector social disposades a avaluar les polítiques públiques que dissenyen i que implementen. En un context on els incentius per fer-ho no estan clars, aquestes organitzacions actuen d’exemple.

Per tot això, volem posar en valor l’aposta de totes aquelles organitzacions i persones que avaluen els seus programes, i que han entès l’avaluació com un mecanisme d’aprenentatge que els ha de permetre millorar.

Els nostres aliats com a dinamitzadors de l’avaluació

Ivàlua amb les diferents agències d’avaluació que treballen a nivell temàtic a Catalunya, AQUAS i AQU, tenim un objectiu en comú: incorporar l’avaluació en el procés de presa de decisions sobre els programes i les polítiques que es dissenyen i s’implementen al nostre país. Aquesta és voluntat de l’Àrea d’Avaluació Econòmica de Polítiques Públiques de la Generalitat de Catalunya que treballa per a què l’avaluació de polítiques públiques s’incorpori de forma més sistematitzada a les seves polítiques; en el cas de la Diputació de Barcelona aquesta tasca correspon al Servei de Planificació i Avaluació.

Volem posar en valor l’aposta de totes aquelles organitzacions i persones que avaluen els seus programes.

Aprenentatges

 Incorporar aliances	 Promoure comunitats per arribar a tots els sectors	 Arribar a la ciutadania
Per aconseguir que l’evidència generada es posi al servei de les polítiques públiques, cal que promocionem aliances per apropar l’evidència als decisors públics i acompanyar-los en el seu ús.	Per seguir ampliant la comunitat de l’avaluació, cal que ens aproximem a nous sectors que encara veuen l’avaluació des de la distància. I per això, necessitem estar a prop d’aquestes comunitats.	L’avaluació de polítiques públiques pot ajudar a que els recursos públics s’utilitzin de manera més encertada, millorant així el benestar de tota la societat. Per tant, hem de treballar per sensibilitzar a la ciutadania de la importància d’avaluar.

Marc Balaguer
Director d'Ivàlua

Mirant endavant

Com s'ha assenyalat, tot i les millores notables en els darrers anys, queda molt perquè la cultura de l'avaluació arrela a les administracions públiques i a les entitats del tercer sector.

En els diferents apartats d'aquest opuscle, corresponents cadascun d'ells als diferents estadis del cicle, en el que es passa de l'avaluació de polítiques a la seva incorporació com a eina per a la presa de decisions, s'han apuntat alguns aprenentatges que en molts casos són també reptes de futur.

Aquests reptes apel·len a com incrementar el nombre d'evidències, a com apropar l'evidència a qui l'ha de fer servir, a com acompanyar als tècnics i decisors de les administracions i del tercer sector perquè facin servir aquesta evidència i la incorporin de forma sistemàtica en els seus àmbits de presa de decisions i, finalment, a avançar cap a la generació d'una comunitat de l'avaluació a casa nostra.

“L'avenç cap a un sistema d'avaluació dependrà de com els governs i la comunitat de l'avaluació afrontem el futur més immediat”

De forma més sistèmica, existeix un cos de literatura, tot i que encara escassa, que compara a nivell de països en quin estadi es troba la cultura de l'avaluació; aquesta literatura posa èmfasi en el que s'anomena la **institucionalització de l'avaluació** o en altres paraules en el conjunt d'estructures o regles tant formals com informals que afecten als actors i els entorns de presa de decisions i que cal tenir en compte per avançar cap a l'assoliment d'un sistema d'avaluació.

Aquesta literatura assenyala que Espanya i de forma general els països del Sud d'Europa se situen en les posicions més baixes d'aquests índexs, però el que és interessant d'aquest tipus de literatura més enllà de la posició relativa que ocupen aquests, és el **fet que identifiquen i caracteritzen un seguit de variables i dimensions clau en relació al que podem caracteritzar com a sistemes d'avaluació.**

Entre aquestes dimensions s'hi troben elements relacionats amb el que configura l'oferta de l'avaluació com ara si existeix en un país un nombre important d'avaluadors provinents de diferents disciplines, si existeixen associacions de professionals que vetllen per als interessos

de l'avaluació, si l'avaluació abasta a tots els sectors i àrees dels governs i a les diferents administracions, si les avaluacions d'impacte, les més exigents, representen un percentatge notable sobre el conjunt de les avaluacions.

Altres dimensions fan referència al que es podria considerar com la demanda de l'avaluació, és a dir si existeix un discurs de país sobre l'avaluació, si existeixen pluralitat d'agències d'avaluació sectorials o multisectorials, si els governs preveuen regulacions, pressupostos o àrees que es dediquen única i exclusivament a les avaluacions; finalment si des d'instàncies com els parlaments o els tribunals de comptes també s'impulsa la realització d'avaluacions.

De la manera en què **els governs i més àmpliament el conjunt dels que formem part d'aquesta comunitat de l'avaluació afrontem en el futur més immediat cadascun d'aquests elements des d'un sentit i lògiques globals**, en dependrà l'avenç cap a un sistema d'avaluació a casa nostra.

Aquest és un repte vital per a l'efectivitat i l'eficiència en l'ús o els recursos públics i per tant, per al benefici del conjunt de la ciutadania.

Composició Consell Rector

President

Sr. Frederic Udina. *Professor d'estadística de la Universitat Pompeu Fabra i actual director de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).*

Vicepresident

Il·lm. Sr. Jordi Martí Galbis. *Diputat de la Diputació de Barcelona.*

Vocals

Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

Sra. Anna Tarrach i Colls. *Directora general de pressupostos.*

Sra. Marta Curto Grau. *Directora general d'anàlisi econòmica.*

Diputació de Barcelona

Sra. Montserrat Tordera Vigas. *Directora del Gabinet de Presidència.*

Universitat Pompeu Fabra

Sr. Miquel Salvador Serna. *Catedràtic de Ciència Política de la Universitat Pompeu Fabra.*

Consell Interuniversitari de Catalunya

Sr. Francesc Xavier Ballart. *Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració de la Universitat Autònoma de Barcelona.*

Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya

Hble. Sr. Lluís Franco. *President del CTEESC.*

Equip Ivàlua

Direcció Executiva

Marc Balaguer *Director*

37

Àrea d'Operacions

Núria Comas *Analista*

Marçal Farré *Analista*

Laura Kirchner *Analista*

Ramon Sabes *Analista*

Jordi Sanz *Analista*

Anna Segura *Analista*

Federico Todeschini *Analista*

Àrea de Comunicació i Gestió del Coneixement

Jordi Miras Llopart *Responsable de comunicació i gestió del coneixement*

Àrea de Gestió de Recursos

Erika Pérez *Responsable d'administració i recursos*
Mireia Climent *Coordinadora d'afers generals*

Volem agrair la valuosa tasca duta a terme per l'anterior president del Consell Rector l'Hble. Sr. Josep Maria Vallès Casadevall; per les anteriors directores, Sra. Blanca Lázaro Vicente i Sra. Eulàlia Dalmau Matarrodona; i pels anteriors membres de l'equip d'Ivàlua: Miquel Àngel Alegre, Jaume Blasco, David Casado, Montserrat Clèries, Mercè Kirchner, Isidre Obregón, Maria Antònia Parera, Núria Ramon i Mercè Romera.

Glossari

de sigles, acrònims i abreviacions d'institucions i entitats

Ve de la pàgina 31.

ACM: Associació Catalana de Municipis

AGBAR: Aigües de Barcelona

Aj. Barcelona: Ajuntament de Barcelona

Aj. Olot: Ajuntament d'Olot

Aj. Sant Boi: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Aj. Terrassa: Ajuntament de Terrassa

AQU: Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya

AQuAS: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

ARPA: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

CEB: Consorci d'Educació de Barcelona

CIC: Consell Interuniversitari de Catalunya

CIDOB: Barcelona Center for International Affairs

CLT: Departament de Cultura

COLPIS: Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya

Consorci Moianès: Consorci per a la promoció local del Moianès

CSSBcn: Consorci de Serveis Socials de Barcelona

CTESC: Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya

DIBA: Diputació de Barcelona

DIGI: Diputació de Girona

EAPC: Escola d'Administració Pública de Catalunya

EMC: Departament d'Empresa i Coneixement

ENS: Departament d'Ensenyament

EXI: Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència

FBLC: Fundació Bancària La Caixa

FMC: Federació de Municipis de Catalunya

Fund. Èxit: Fundació Èxit

Fund. Jaume Bofill: Fundació Jaume Bofill

IGOP: Institut de Govern i Polítiques Públiques

INAP: Instituto Nacional de Administración Pública

INT: Departament d'Interior

ISD: Institut Català de les Dones

ISGLOBAL: Fundació privada Institut Salut Global Barcelona

IUB: Indiana University Bloomington

Ivàlua: Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

JUS: Departament de Justícia

Obertament: Entitats pro Salut Mental de Catalunya

Oficina Antifrau: Oficina Antifrau de Catalunya

Orkestra: Orkestra Instituto Vasco de Competitividad

OSCX: Obra Social Catalunya Caixa

PRE: Departament de Presidència

PSSJD: Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Sagessa: Grup Sagessa

Sind. Comptes : Sindicatura de Comptes

SLT: Departament de Salut

TERMCAT: Centre de Terminologia de la Llengua Catalana

TES: Departament de Territori i Sostenibilitat

TSP: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

TTSS: Taula del Tercer Sector

UAB: Universitat Autònoma de Barcelona

UB: Universitat de Barcelona

UCM: Universidad Complutense de Madrid

UPC: Universitat Politècnica de Catalunya

UPF: Universitat Pompeu Fabra

URV: Universitat Rovira Virgili

UV: Universidad de València

VEH: Departament de Vicepresidència i Economia i Hisenda

XHIB: Xarxa d'Habitatges d'Inclusió Social de Barcelona

ivàlua ✓
Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Avaluar per millorar

A Ivàlua promovem la cultura de l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya. Avaluem polítiques públiques, difonem evidències, oferim formació i elaborem recursos.

Institucions membres d'Ivàlua

ivàlua ✓

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

